

مشتاق

صراط

۱۳۲۶

مطبعه و محل اداره :

م. ا. اوغلسده امنیت
سندوغی جوارنده
شکول یقوشنده
۲۶ نومرو

مسالک زده موافق آثار
جدیده مع الممنونه
قبول اولنور

درج ابدیه بن آثار اعاده اولناز

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاستنامه و بالخاصه احوال و شئون اسلامیه بحث ابرر دهفته به نشر اولنور.

صاحب و مؤسسلری :

در سعادتده نسخہ سی ۵۰ یا ۵۰۰

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب
تاریخ تأسیسی

فیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلتیر

۱۰ تموز ۳۲۴

آبونه بدلی

ممالک عثمانیه ایچون	سنه لکی	القی آیلانی	غروش
۶۵	۳۵	۳۵	۳۵
روسیه	۶۵	۳۵	روبله
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹	فرائق

یدنجی جلد

۵ صفر ۱۳۳۰ پنجشنبه ۱۲ کانون نانی ۱۳۲۷

عدد : ۱۷۷

مندرجاتی اہالیہ شرح وایضاح وتفہیم ایتکہ مجبور طور تلسی مقام مشیختدن طلب اولنہ جقدر .

۲۳ طلبہ علوم مدارس ابتدائیه وتالیہدہ ہر سنیہ صنف امتحانہ مجبور طوتیلہرق بربری متعاقب ایک سنہ امتحان ویرہ مینلر مدارسدن اخراج اولنہ جفندن صنف امتحانلرندہ مطلوب درجہدہ ترفیع ایدنلر حقندہ قرعہ امتحانلرینک رفی خصوصہ دلالت بیورلسی مقام مشیختدن استرحام اولنہ جقدر .

۲۴ مدارس ابتدائیدہ ، مکاتب ابتدائیه ورشدیہ ، مدارس تالیہدہ دخی ، مکاتب اعدادیہ درسری تدریس ایدیلہ جکندن انلردن شہادتنامہ اخذینہ موفق اولان طلبہ علوم ایچون مکاتب عالیہ کیرمک آرزوسندہ بولنانلر بلا امتحان داخل اولہ بیلملری امتیازی و طلبہدن آرزو ایدنلر متخصص اولدقلری فنلردن معلمکک و سائر مأموریتہ تعیین اولملری اسبابنک معارف نظارتجہ قبول اولنسنہ توسط بیورلسی مقام مشیختدن رجا اولنہ جقدر .

۲۵ مدارس عالیہدہ عربی ، فارسی ، عثمانی اسانلرندن ماعدا السنہ غریبہدن فرانسزجہ وانکلز اسانلریخہدہ تکلم وکتابتہ قادر اولہ جق درجہدہ اوکر نملری مجبوری اولہ جفندن اسبابنک استکمالی خصوصی مقام مشیختدن استرحام اولنہ جقدر .

۲۶ مدارس ابتدائیه وتالیہدہ شہادتنامہ اخذ ایدن طلبہ علوم ، علوم دینیہدن ماعدا ہیئت اجتماعیہنک محتاج بولندیغی افکار ومعلومات مدنیہی تحصیل ایتش اولہ جقلرندن افکار عمومیہ اوزرنده اجرای وظیفہ ونفوذ معنویلری بحق تأثیر ایتدیرہ بیلملرینہ اک زیادہ مدار اولان اخلاق محمدیہ ایلہ متخلق بولنہ جقلردر .

۲۷ کوچک قصبہ وقرادہ بولنان مدرسین ، واعظین ، ائمہ ، خطبا ومعلمین افراد اسلامیہنک مراجعتکاه مدنیسی اولمغلہ برابر عین زماندہ رہبر اجتماعیاتی دہ اولہ جقلردر . بنابرین بودوات مبادی علم وحقوقہ وفن زراعتہ وعلم معدنیاتہ وعلم حفظ الصحیہ آشنا وامراض عادیهی تشخیصہ مقتدر وبولنرہ ویریلہ جک علاجلرہ دائر حائر معلومات اولملری خلاصہ افراد اسلامیہنک معاداً ومعاشاً برمرجی بولملری لازمدر .

۲۸ مدارس تالیہ ویا علمیہ بولنان بیوک شہرلردہ خدمات دینیہ ایلہ موظف اولانلر دین جلیل اسلامک اساسات فلسفیہ سنہ هجوم ایدن آثاری مقابله نشر آثار ایلہ رد وجرح ایدہ جکلری کبی متقن وواقف اسرار دین بولنان متفکرین اسلامیہنک دخی نشر آثار ایلہ اعلائی دینہ خدہ متلری خصوصی تأمین مدارس جمعیتنک وظائف مهمہ واساسیہ سندن بولنہ جقدر .

۲۹ مؤتمر علمینک مقاصد اصلیه واساسیہ سندن اک مهمی تشکیل ایدن جہتی بالجملہ مدارسک علی الدرجات اصلاح وتنسیقی اولدیغندن ہر ولایتک انتخاب اولنہ جق مناسب بر محلندہ مکاتب سائرہ موجودہ مثالو برتعلیات وپروگرام تحتندہ صنفلرہ منقسم بر نمونہ مدرسہ سی تأسیس وتشکیل ایدیلنجهیہ قدر موجود مدارسک ممکن مرتبہ اصلاح واپروہ .

غرام سویہ سنہ احضار واعلا ایدلسی ایچون ، متعددمدارسسی بولنان قرا ، نواحی وقصباتدہ مدرسین - توحید دروس وتقسیم اعمال اوزرہ حرکتلہ - طلبہ علمی درجہ اقتدارلرینہ کورہ صنفلرہ تقسیم ایدہ جکلردر ، ۳۰ ہر فندن وهر عامدر اوفنک ، اوعلمک کافی مسائلنی جامع برر کتاب تألیف ایدیلنجهیہ قدر فنوندن تدریس ، شرح وحاشیہ لردن لازم اولان مسائل تقریر ایدلمک صورتیلہ علوم عربیہ وفنون حاضر دندن دہ انتخاب اولنہ جق کتابلر قرائت ایتدیریلہ جکلردر .

۳۱ مدارس ابتدائیدن شہادتنامہ اخذ ایدن طلبہ علوم ، مکاتب ابتدائیه معلمکلری قرا وقصباتدہ امامت وخطابت واوچنجی صنف واعظ ومدرسک وظائفی ایدہ بیلہ جک اقتداری حائر اولہ جقلرندن طلبہ مزبورہدن اووظائفدہ بولمق آرزو ایدنلرک اورالرہ تعیینیلہ برابر معیشتلری تأمین ایچون اوقاف نظارتنہ مراجعتلہ اسلاف کرامک اوقاف وارداتی حسن جبايت وشرايط وقفیہ دائرہ سندنہ صرف واستعمال ایتدیرلمسی اسبابنک استکمالی مقام مشیختدن استرحام اولنہ جقدر .

۳۲ مدارس علمیہنک ہرہانکی صنفندن اولورایسہ اولسون منتظم پروگرام وتعلیمات دائرہ سندنہ اجرای وظیفہ ایدن مدرسین وطلبہ علومک ، تأمین معیشتلری اسبابنہ توسل اولمغلہ برابر اثنای تدریس وتدرسدہ (جر) اصولندن تخلص ایدملری خصوصی مقام مشیخت ایلہ اوقاف نظارتی ، مجلس مبعوثان واعیان ریاستلرندن استرحام اولنہ جقدر .

۳۳ مدارس عالیہ وتالیہدہ شہادتنامہ اخذ ایدن طلبہ علوم ایچون درجہ اقتدارلرینہ کورہ معلمک وسائر مأموریتلردہ استخدام اولنہ بیللمسی اسبابنک تأمین خصوصی مقام مشیختدن استرحام اولنہ جقدر .

۳۴ مدارس علمیہ دائماً بر ہیئت تقشیشہنک تحت نظارتندہ ، امور ادارہ داخلیہ سی - داخلی تعلیماتنامہ دائرہ سندنہ مدرسینک ید فضیلتلرندہ بولمق ومدت تحصیل سندنہ طقوزآی اولمق وزمان تعطیل ، احتیاجات محلیہ تعیین ایدلمک اوزرہ اوچ آیدن عبارت اولمسی مقام مشیختہ عرض اولنہ جقدر .

۳۵ اولاد واحفاد مزی ترقیات حاضرہیہ کورہ اوقوتمق واجبہدن اولدیغندن امام علی (ک . و) افذرمنک (علموا اولادکم لزمان غیر زمانکم) کلام حکمت اشتہالری مقتضاسی اوزرہ تدریساتہ عائد پروگرام ملرمزدائماً اصلاح ونقصانی اکال ایدلمک اوزرہ حرکت وبوامنیہ مهمہ دینیہنک ازدیادی تعالیسنہ غیرت اولنہرق طریق ترقیدہ دوام مساعی واجتہادیمزک تأمین امکانی آمال ومقاصد خاصہدن عد اولنہ جقدر . ومن اہ التوفیق .

امیر عبدالرحمن خان

— مابعد —

اقامت ایتدی کمز محلدن قندہارہ ایکی یول واردی . بری کلات - غلیجائی طریق ، دیکری (هوتکی) طائفہ سی اراضی سندن کچوب (رغستان)

بولونديغمز يردن امير على شير خانك كلات قلعہ سندنه كى عسكرى دورينسز كوره بيلور و سوار بيلينك هزيتندن متأثر اوله رق سپرل ارقه لرنده مایوسانه كزيندنكرينى مشاهده ایدیورددم .

تحکیمی لازم کلن ته پهلره ايجاب ایدن طوپلری تعينه ایلدکن صوکرآ اقسامه قدر اوراده طورددق . معیتده بهری آلتیوز نفردن عسارت اون ایکی نظامیه طابوری وایکی بیک نظامیه سواریسى ايله بیک درانی سواریسى واردی . بقیه عسکرده کریده قالان اوردوده بولنوردی .

اورتالق قارارنجیه دشمنك خبری اولمادن حرکت ایتدككه وجهه عزیمتمز ارقه ده كى اوردو ایدی ، برلشیدیکمزلک ایرتسی کوتی زیاده جه یاغمور یاغدی ، چادرلر ایصلاندى ، بولدن کچیلمز درجه ده چامور اولدى ، ایکی کونلک توقف مجبورى بی متعاقب قندهاره توجه ایتدك .

على شیرخان ده اوطرفه عزیمت ایتشدی . بر طرفدن اونك عسگری ، بر طرفدن بزم عسکر کیدیور ، آرده ده سلسله جبال حائل بولونویوردی . بز ، اوندن اول قندهاره وارجمیزی امید ایلوردق . اوده ، اوکمه چیقارق یولیزی کسه چکنی مأمول ایدیوردی .

دردنجی فصل

امیر شیر علی خان ایله یکیدن برطاقم محاربات

عن ۱۲۸۴ الی ۱۲۸۷

اولجه ده یازیلشدی که بلخك فتحی اوزهرینه (سردار فیض محمدخان) ناظر حیدر و جنرال علی عسکر خانلرایله ترکستان حکومتنه تعیین ایله مش (بامیان) واصل اولدیغمزده فیض محمدخانك ناظر و جنرال ایله آرالری اچیلدیغنی خبر آلاق « دشمنله اوغراشدیغمز و کابل هجومه چالیشدیغمز برصراده مخالفت و مغایرتدن صاقینکز » مألنده برمکتوب یازمشدق ، قیش ایچریسنده لزومنه مبنی سردار فیض محمد خاندن بیک رأس مکاری ایسته دم . بوکانراعت ، بنم حرب ایله و مشغول اولدیغنی بیلدیکی ایچین مکاریلری کونده ردی . (سید آباد) فتحی متعاقب پدرمک یازدیغنی دعوتنامه یه ده اجابت ایتدی .

بوصیرالرده عجمه زاده م (سردار محمد سرور خان) ی (غلام علی خان) ۸۰۰۰ سوارى ایله (هزاره) حکومتنه بالتعین (بامیان) کونده ردیلر . سرورخان ، بامیاته کیتدیکی ائشاده شیرعلی خان قندهاردن غزیننه کلیور . بنده (کلات علیجائی) ده اونکله قارشیلایشورددم ، شوخاللردن بالاستفاده سردار فیض محمدخان اظهار محاصمه یه باشلادی ، پدرم ، اونك تأدی ایچون سردار محمد سرور خانى مأمور ایتدی .

سرورخان باخه متوجهاً یوله چیقدی و (هیك) بش قوناق اوزاق بولنان (آب قالی) قلعه اوکنده سرورخان بوزولوب رجعت و جمع قوتله تکرار صوات ایله دیسه ده یکدن بوزولدی . کندیسی قاجدینی کبی امرا وضابطاندن برچوغی اسیر اولدی . فیض محمد خان ، امرادن (نائب غلام) و (غلام علی خان) ی دیگر برایکی ضابطله اعدام ایتدیردی . اوندن صوکره قته غن و بدخشان طرفلرینه کیدوب اورالری (برجهاندار

و (مندی حصار) یولی ایدی . بوا یکی بول آرده سنده بوسک برطاغ بولونیوردی . امیر شیر علی خانك زحمت چکرك کلات قلعہ سنی تحکیم ایتسنه مقابل (ارغستان) بولندن کیده رك امیرك زحمتی بوشه چیقارمق ایسته دم . عجمه ده بوتدییری تصویب ایدنجیه هان اویولدن حرکت ایتدك .

آغیرلقلری ایلری بوللادم و بن کله نجیه ، یوکلرك ایتدیریلهمه سی حقنده محافظلره امر قطعی ویردم . جنرال نصیر و عبدالرحیم خانلری دیگر بعض امرا ایله دمداره تعیین ایتدم . کندیمده عسکرک کاه صاغنه کاه صولنه دخی نظارت ایله مک شرطیه ایلرله دم .

(دیوارك) موقعنه ایلریده كى عسکرک توقفی امر ایتدم . چونکه بر فرسخ قدر کریده ایدم . یانده ده ایکی طوپله ایکی یوز سوارى وار ایدی .

بوصیراده بر قاچ سوارى : اوزاقدن برسورى قویون کلیور . دییه خبرک تیردی . دورینله باقینجه قویون دیدگلرینك دشمن عسکری اولدیغنی آکلادم . هان ایکوز سوارى بی بشر بشر طاغك تپه سنه چیقوب دشمنك مقداریغی کشفه تعیین ایله دم . بر طرفدن ده بر آن واصل اولماسی ایچین عبدالرحیم خانه خبر کونده رددم بر از صوکرآ امیر شیرعلی خانك عسکری ترتیب آتی موجبجه گوروندی .

۱۰۰۰۰ بشت رود سواریسى

۳۰۰۰ هرات »

۱۰۰۰۰ قندهار »

۴۰۰۰ کابل »

بو عسکرک هپسی بزه طوغرو کلیوردی . معیتده كى امرا ، ایلرو کیدوب اوکده كى قوته التحاق ایتهمزی توصیه ایله دی . لکن بن بو شکلیفه اغراض ایتدم و :

— دشمن بزى تعداده باشلایه جق ، احتمال که سواریلری بزمه اوردومز اراسنه کیره جکدر . اگر حرکت ایدجك و طوز طوپراق قالدیراجق اولورسه ق دشمن مقدارمزی آکلایماز . دیدم

امرا رأیمی تصویب ایتدی ، فقط هیچ نه مشکل موقعده قالدیغنی بیلمیوردی . چونکه اصل اوردو اوزاقدن اولدیغنی کبی کونده ردمک ده ممکن دکلدی .

شو ائشاده عبدالرحیم خانى اوزاقدن کوردم لکن اوکلزدن اول دشمن عسکری طوپلرمزه هجوم ایتدی . طوپیلردن ایکسی مقتول ، برینی مجروح ایتدی دوشوردی . دیگرلری رجعته مجبور اولماسی اوزرینه ایکی طوپى کوتورمه یه باشلادیلر . او صیراده ورود ایدن عبدالرحیم خان فرقه سندن درت طابوری بولرك اوزهرینه صالیدردم . دشمندن بشیوز نفریله بر چوق آت مقتول اولدی . و آلینان طوپلر استرداد ایدلدى .

بوزغون عسکری کلاتك جنوب طرفلرینه طوغری تعقیب ایله دم . ایکندی اوستی (طبق سر) طاغك ذروه سندنه كى (تله) قلعہ سنه صیغندیلر ، بزده قلعہ نك یاقینلرنده اوردو قوردوق .

ظرفنده آنجا که بر ایکی ساعت استراحت ایده بیلیردم . ایرتهسی کونی اقشام اوستی اویاندم . برپارچه یک یدکدن صوکراینه یاندم . بویله قرق سکز ساعتک ده لیکسز براویقو ایله ضعف وکساتم زائل اولدی . فتح واقع اوزدرینه جناب حقه شکر ایدرک ایرتهسی کونی عمجه مله برلکده قندهاره متوجهاً یوله چیققد و بشنجی کونی واصل و داخل اولدق که علی شیرخان اورادزده هراته قاقشیدی . قندهاره کلینجه عمجهم بنی بیراقوب کابله کیتمک ایستهدی . فقط :

— کابله بن کیدهیم . سز قندهار حکومتنده قالب تنظیم اموره چالیشیک . دیدم .

کرک اموال و اشیا ، کرک مکاری و طوب حیواناتی قارده ، قیشده یولده بولوندیغندن استفاده ایدیلز برحاله کلشیدی . بناء علیه یکیلیری تدارکه مجبور اولدم .

شوراده برنبدهجک (سلطان خان قندهاری) تک اوغلی اولان (فتح محمد خان) خانک احوالندن بحث ایده جکم بو شخص ، هرات جنکنده شیرعلی خان طرفدن اسیر ایدیلشکن پدرم کندیسنی قورتارمش و (هزاره جات) حکومتنه تعین ایله یهرک کونده رمشیدی . اورادن فرار و شیرعلی خان دخالته ایله یهرک اونک سواری قوماندانلنی یاقالامش ، بودفنده بکا قارشی حرب ایتمهیه قانقشمشیدی . کندیسی محبسدن قورتاران برذاتک مأموریتندن قاقچوب اولجه اسیری اولدینی کیمسه نیک نزدینه قوشان واکا خوش کورونمک ایچین حیات و حریتی اعاده ایله بن سلاح چکمدن صیقیلمايان یویله بر شخصک مزیت اخلاقیه سنی دوشونمیلی .

مترجمی

ظاهر المولوی

مکاتیب

استوتعارتدن :

اسلام علیه اوله جق جهادده حصه من !

نامیله اسویچرده بال شهرنده بولنان پروتستان مسیونرلری مفتش لردن موسیو دیپر dipper نامنده برذات استوتعارتده یوزلرجه بر جمعیت قارشوسنده برنطق ایراد ایلدی . بوذات نطقنده بویله بر جهادک الزمیتنی بر طاقم اسباب تحتنده اولدیغنی بیان ایله تاریخ اسلامی و اسلامیتک ندن عبارت اولدیغنی شتتصرجه نقل ایتدکنصکره بیانات آتیده بونندی : «اسلاملر ، اسلامیتک ، دین محمدینک دنیا ده یالکزجه ، بر دین اولسنی آرزو ایدیورلرکه بونی میدانه کتورمک اوزره دنیای فتح ایتمک قیام

شاه (کالندن آلدی . میر جهاندار کابله پدرمک نزدینه کله رک شکایت ایتدی . پدرمک یاننده عسکر یوقدی . بر طرفدن دن سردار فیض محمد خانک کابله کلکده اولدینی ایشیدیلدی . بونک اوزرینه هان کابله عزیمتیم حقنده بکا بر امرنامه کوندردی . واقعا خسته و ضعیف ایدم . لکن آتیرینه تخت روانه بینه رک و هر کون آنجا که ایکی منزل قطع ایدرک بش کونده غزیننه واصل اولدم . اوراده پدرمدن دیگر بر مکتوب آلدیم . فیض محمد ، بلخ و قه غن جهتلرینه کیتمش ، تعجل حرکتی لزوم یوقدر . دیوردی .

بو خبری آلینجه سدیویندم . چونکه بن ممکن مرتبه ایلشمش ایسه مده عسکر اوزون اوزادی یه یول یورومکدن ضعیف دوشمشدی . بش کون غزیننده اوطوروب دیکه ندکدن صکره کابله توجه ایتدک . بر چوق قارشیحیلرک تبریک و تهیه سیله شهره کیروب پدرومادرمک اللریخی اویمکله مشرف اولدم . ملاقاتی متعاقب عودتله کابل نهری کنارنده اوردو قوردیم . کوندوزلری پدرمک ، والدیمک نزدینه کیجه لری ده اوردو کاهه غزیمت و عودتله یازده قدر وقت کچیردم .

یازده ورودیله برابر مملکتده وبا عانی ظهور ایتدی پدرم ، کابلک (بالا حصار) سمتنده اوطورمامی توصیه ایله دی ، چونکه چادرلرک نه قدر اولسه تمیز طوتولامادینی ایچین — هواسی متعقدی . عسکری ، اولرینه کیتمک ایچین ترخیص ایتدم — کنده مده بالاحصارده برقوناغه چکیدم .

شوصورتله بش کون طی مسافه ایتدک . ایکی عسکر اراننده آنجا که ۵۰۰۰ قدم بولوندیغنی حالده برریله چارپیشمق ایچون میدان بولامیوردی . بشنجی کونی حربیه الیریشلی بر موقعه واصل اولونجه طوروب طاغک جبهه سنده بر قاق طویله بر مقدار عسکر اقامه ایله دم . طویلرک بقیه سیله مهمجه بر قوتی طاغک ارقه طرفنه کزله تدم . آغیرقلری ایلری بوللایوب اوج طابور نظامیه و بیک ردیف پیاده سیله امیر شیر خانک کچه جکی یولده کی مغاره لرده صاقلانمالرینی جنرال نصیر و عبدالرحیم خانلره تنبیه ایتدم .

علی شیر خانک ایلرینک بزم طرفزدن طوتولدیغنی آکلاجه توقف ایله یهرک حربیه کیریشمه یه مجبور اولدی . کوز اوکنده قالان آرمقدارده کی عسکری کورونجه : حاضر دشمن آزکن هجوم ایدرک تمیزله یوردم . دیهرک بردن یورودیله .

طاغک ارقه سنده صاقلانان عسکر مزده میدانه چیقوب حربیه اشتراک ایدیجه ایشک رشکی ده کیشدی . محاربه نیک تام قیزنین زماننده عبد الرحیم و جنرال نصیر خانلره ، دشمنک ارقه دن صاریلاسنی امر ایلدم . بونک اجراسنی متعاقب علی شیرخان بوزولدی . بقیه عسکر یله قندهاره طوغرو قاقچایه باشلادی . بزم سواریلره یغما ایچین انن ویردم . عسکر بر چوق غنائم الله ایتدیکی کی بنده اوتوز بش طوب ضبط ایله دم . اوندن صوکره تقریباً اوج بوچوق فرسخ اوزاقده بولونان اوردو کاهه کیدوب اویقویه یاندم . چونکه اون بش کوندن بری یکر می درت ساعت